

MAGYAR
HELSINKI
BIZOTTSÁG

2025. 10. 31.

MIT TEGYEK, HA BÁNTALMAZOTT A BÖRTÖNŐR?

Tájékoztató arról, hogy mit lehet tenni,
ha egy fogvatartottat hivatalos személy
bántalmaz a börtönben

BŰNCSELEKMÉNY, HA BÁNTALMAZ EGY FELÜGYELŐ?

Igen, hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás. Így nevezzük azt, ha:

- Önt egy bv. felügyelő (börtönőr), reintegrációs tiszt (nevelő), a bv. intézet orvosa vagy bv. intézetben dolgozó más személy
- szándékosan,
- fizikailag bántalmazza, például megrúgja vagy megüti, és
- a hivatalos személy ezt a munkája közben teszi.

Akkor is bűncselekmény, ha:

- nem okoz sérülést (pl. egy pofont kap), vagy
- nem a börtönben történik, hanem a fogvatartása idején más helyszínen, például szállítás közben.

Nem bántalmazás, ha a börtönőr (vagy más hivatalos személy) jogszerűen, szükséges arányos mértékben alkalmaz testi kényszert, például egy erőszakosan viselkedő fogvatartott megfékezése érdekében.

MIT TEHET, HA FELÜGYELŐ BÁNTALMAZTA ÖNT?

Ha Önt felügyelő bántalmazta, a következőket teheti annak érdekében, hogy megtörténjen a felelősségre vonás.

Röviden összefoglaljuk, milyen lépéseket kövessen és lentebb ezeket ki is fejtjük.

- 1. Írja le, hogy mi történt!**
- 2. Mielőbb jelezze a történeteket a börtön dolgozóinak vagy az ügyészségnek!**
- 3. Mondja el egy kapcsolattartójának, ügyvédjének, hogy mi történt!**
- 4. Kérje, hogy vigyék a bv. orvoshoz!**
- 5. Gyűjtse össze a bizonyítékokat!**
- 6. Kérjen segítséget szakembertől!**
- 7. Ismerje meg, milyen jogai vannak sértettként a büntetőeljárásban!**

1. ÍRJA LE, HOGY MI TÖRTÉNT!

Saját maga számára minél előbb és minél pontosabban írja le, hogy mi történt, hogy ne felejtse el a részleteket. Az alábbi kérdésekre válaszoljon, amennyire tud:

- Mikor bántalmazták?
- Hol (milyen helyiségben, helyen) bántalmazták?
- Kik és hányan voltak ott, amikor bántották?
- Mi a neve, beceneve vagy a jelvéyszám azoknak, akik bántalmazták?
- Felismerné őket? Hogy néztek ki (pl. szakállas, magas, kék szemű, kopasz, anyajegy volt az arcán, tetoválása van, stb.)? Milyen (egyen) ruhában voltak?
- Ki mit tett pontosan?
 - ▶ Megütötték? Ökölrel, tenyérrel? Megrúgták? Hogyan bántották?
 - ▶ Milyen erővel? Milyen irányból? Melyik testrészét találták el? Ekkor Ön milyen testhelyzetben volt?
 - ▶ Használtak valamilyen eszközt? Mit (pl. gumibotot, fegyvert, szíjat)? Hogyan használták?
 - ▶ Mondtak, kiabáltak valamit? Mit? Melyikük?
 - ▶ Hányan vettek részt a bántalmazásban? A többiek mit csináltak ezalatt (pl. csak álltak és nézték, biztatták a társukat, vagy megakarták akadályozni a verést)?

- Mennyi ideig tartott a bántalmazás?
- Fájt valamelyik testrésze? Melyik? Milyen fájdalmat érzett?
- Meg is sérült? Más baja lett? Ha igen, mi (vérzés, törés, zúzódás, fejfájás, szédülés, hányinger, gyomorfájás, stb.)?
- Ki láthatta, ki hallhatta, hogy mi történt?
- Láttá valaki a sérüléseit, zaklatottságát, miután véget ért a bántalmazás (pl. miután visszakerült a zárkába?) Ki?
- Ruhája elszakadt, szennyeződött (pl. vérrel, kosszal)?
- Megfenyegették, hogy ne beszéljen a történetekről, ne tegyen feljelentést?

FONTOS, HOGY:

- A lehető legrészletesebben és legpontosabban írja le, ami történt.
- Ne túlozzon!
- Őrizze meg ezt a leírást.

Ha írásban vagy szóban jelzi, hogy Önt bántalmazták, akkor ezzel a leírással vagy e leírás segítségével megteheti. Ha indul büntetőeljárás, akkor akár többször, évekkel később is el kell mondania, hogy mi történt, és ez idő alatt fontos részleteket felejtethet el, a leírás azonban segít ezek felidézésében. Ha kell, adjon ki másolatot a leírásról, de egy példány mindig legyen meg Önnél.

2. MIELŐBB JELEZZE A TÖRTÉNEKET A BÖRTÖN DOLGOZÓINAK VAGY AZ ÜGYÉSZSÉGNEK!

- Jelezze a történeteket a börtön bármely dolgozójának. Kérje meg, hogy ez a személy készítse hivatalos feljegyzést az Ön jelzéséről és intézkedjen. Az a felügyelő, aki tud a bántalmazásról, köteles azt jelenteni a parancsnoknak vagy feljelentést tenni.
- Adjon ki írásbeli panaszt, hogy nyoma legyen annak, hogy Ön jelezte, hogy bántalmazták. A panaszt másolja le és őrizzen meg egy példányt. Fontos, hogy a jelzése feljelentésnek minősül, amit a bv. intézet az ügyészségnek köteles elküldeni, és ami alapján az ügyészségnek el kell járnia.
- Ha nem akarja a felügyelet tagjának jelezni a bántalmazását, akkor írjon az ügyésznek vagy kérjen írásban vagy a KIOSZK-on meghallgatást tőle.

- Tehet feljelentést egyből levélben az ügyészségen is! Ezekben az ügyekben a regionális nyomozó ügyészség jár el (nem a rendőrség). Nem baj, ha valamilyen okból nem az illetékes nyomozó ügyészségnek ír, a feljelentést bármely hivatalos szerv köteles áttenni a megfelelő ügyészséghez.

A regionális nyomozó ügyészségek elérhetőségei

Ügyészség neve	Cím, levelezési cím	Telefon, e-mail
Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség	1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 38. 1476 Budapest, Pf.: 405.	06 1 201 0133, 06 1 435 5500 budapest.reg@mku.hu
Debreceni Regionális Nyomozó Ügyészség	4026 Debrecen, Péterfia u. 58/b 4011 Debrecen, Pf.: 471.	06 52 415 488, 06 52 415 485 debrecen.reg@mku.hu
Győri Regionális Nyomozó Ügyészség	9022 Győr, Árpád út 58. 9002 Győr, Pf.: 306.	06 96 317 166, 06 96 317 167 gyor.reg@mku.hu
Kaposvári Regionális Nyomozó Ügyészség	7400 Kaposvár, Baross G. u. 19. 7401 Kaposvár, Pf.: 346.	06 82 310 778, 06 82 310 779 kaposvar.reg@mku.hu
Szegedi Regionális Nyomozó Ügyészség	6722 Szeged, Gyertyámos u. 13. 6701 Szeged, Pf.: 380.	06 62 599 000, 06 62 599 005 szeged.reg@mku.hu

FONTOS, HOGY:

- Mielőbb jelezze, hogy bántalmazták, mert így lehet eredményesebb a vizsgálat. Minél részletesebben számoljon be a történetekről.
- A feljelentést akkor is megteheti, ha nem tudja a bántalmazó nevét.
- A bántalmazás miatt bárki tehet feljelentést, akinek tudomása van a történetekről, így például egy szemtanú vagy az Ön hozzátartozója, ügyvédje is.
- A bizonyítékokat nem Önnek, hanem az ügyészségnek kell összegyűjtenie, de segíti az eljárást, ha Ön összegyűjti vagy jelzi, hogy milyen bizonyítékok vannak (pl. kik a tanúk), átadja az ő írásos vallomásukat, kérelmi lapon kéri a kamerafelvételek megőrzését, stb.
- Nagyon fontos, hogy mást alaptalanul bántalmazással nem vádolhat. Ha mégis így tesz, az bűncselekmény, ami miatt büntetőeljárás indulhat Önnel szemben. Az azonban nem bűncselekmény, ha az igazat mondja, írja le, de a történeteket végül nem lehet bizonyítani.

3. MONDJA EL EGY KAPCSOLATTARTÓJÁNAK, ÜGYVÉDJÉNEK, HOGY MI TÖRTÉNT!

- Ha van kapcsolattartója vagy ügyvédje, akkor mondja el neki, hogy bántalmazták. Mondja el, hogy pontosan mi, hogyan és mikor történt.
- Ha nem tudja telefonon hívni őket, akkor írjon levelet vagy a legközelebbi személyes vagy Teams beszélőn mondja el a történeteket.
- A beszélgetést vagy a levelezést nem tilthatják vagy korlátozhatják amiatt, hogy a bántalmazásáról számol be.

FONTOS, HOGY HA:

- a börtönben nem mer vagy nem tud panaszt tenni, akkor kérje meg a kapcsolattartóját vagy az ügyvédjét, hogy jelezzék az ügyészségnek, hogy Önt bántalmazták. Ők ezt postai levélben, e-Papíron vagy személyesen, vagy ha így nem megy, akkor emailben tehetik meg. Az eljárásnak ekkor is el kell indulnia, nemcsak akkor, ha Ön tesz jelzést.

4. KÉRJE, HOGY VIGYÉK EL A BV. ORVOSHOZ!

- Miután jelezte a bántalmazást, Önt le kell vinni a bv. orvoshoz, hogy megvizsgálják.
- Ha nem vitték el a bv. orvoshoz, kérje ezt a nevelőtől vagy a felügyelet más tagjától szóban.
- Ha ennek ellenére sem vitték az orvoshoz, akkor kérelmi lapon kérje, hogy minél előbb vizsgálja meg orvos.

FONTOS, HOGY MIELŐBB VIZSGÁLJA MEG BV. ORVOS, ELLÁSSA A SÉRÜLÉSEIT ÉS LÁTLELETET VEGYEN. MINÉL KÉSŐBB JUT EL ORVOSHOZ, ANNÁL NEHEZEBB BIZONYÍTANI, HOGY A SÉRÜLÉSEI MIKOR ÉS HOGYAN KELETKEZTEK.

- Kérje meg, hogy az orvosi vizsgálatnál ne legyen jelen a felügyelethez tartozó személy.
- Ha ezt nem engedik, akkor kérje, hogy az ne legyen jelen, aki Önt bántotta (ha ő kísérné le Önt)
- Kérje meg az orvost, hogy készítsen látleletet. Azt is kérheti az orvostól, hogy adjon ki ambuláns lapot, de az nem tartalmaz részletes leírást a sérüléseiről.

- Kérje meg az orvost, hogy írja le, hogy Ön azt állítja, hogy személyi állományi tag bántalmazta, és részletesen írja le az összes panaszát és sérülését, például írja le a sérülések formáját, méretét és színét.
- Kérje az orvostól, hogy készítsen fényképet a sérüléseiről.
- Az orvosnak (egészségügyi személyzetnek) dokumentálni kell a panaszait, sérüléseit. Az iratot Önnek meg kell kapnia, ha kéri, és azt fel kell tölteni egy elektronikus rendszerbe (az EESZT-be), amihez a rokonai hozzáférhetnek, ha erre meghatalmazta őket.
- Olvassa el az orvosi papírt. Ha az orvos nem, vagy nem elég részletesen írta le a sérülését, kérje meg, hogy egészítse ki.
- Ha nem kapott iratot a vizsgálatról, vagy az nem kellően részletes vagy helytelen információk vannak benne, vagy ha sérüléseit nem fényképezte le az orvos, tegyen írásban panaszt.

5. GYŰJTSE ÖSSZE A BIZONYÍTÉKOKAT!

- Kérelmi lapon kérje, hogy a bántalmazás közelében (annak helyén, az oda vagy az onnan elvezető útvonalon, helyeken) lévő kamerafelvételeket a bv. intézet őrizze meg, ne törölje. A kérelemben írja le, hogy az Önnel szemben elkövetett bűncselekmény bizonyításához van szükség rá. Fontos, hogy ha 30 napon belül ezt nem kéri, a kamerafelvételeket törölhetik.
- Kérje meg a többi sértettet és szemtanút, hogy írják le, hogy ők mit láttak, hallottak. Kérje meg őket, hogy írják alá a papírt, és adják oda Önnek.
- Gyűjtse össze és tartsa meg az összes iratot, ami az ügyben keletkezett: például az orvosi iratot, a bv. intézettől és az ügyészségtől kapott iratokat, stb.

FONTOS, HOGY MINDEN BEADVÁNYÁRÓL, PANASZÁRÓL KÉSZÍTSEN MÁSOLATOT, EZEKET IS ŐRIZZE MEG.

6. KÉRJEN SEGÍTSÉGET SZAKEMBEREKTŐL!

A bántalmazás komoly trauma lehet. Ezért kérjen meghallgatást a bv. pszichológustól és mondja el, hogyan érintették Önt a történetek!

Fontos, hogy a büntetőeljárásban sértettként is szakszerű segítséget kapjon. Ez jogi és emberi támogatást ad Önnek. Egyedül nehéz egy ilyen eljárást végigvinni.

Jogi segítséget kérhet:

- egy Ön által meghatalmazott ügyvédtől, vagy egy kirendelt pártfogó ügyvédtől
- a Magyar Helsinki Bizottságtól, amely egy független civil szervezet és ingyenes jogi tanácsot és egyes esetekben ügyvédi képviseletet nyújt bántalmazással kapcsolatban, ha azt hivatalos személy követte el. Ha Önt személyi állományi tag bántalmazta a bv. intézetben, akkor írjon nekünk a 1242 Budapest, Pf.: 317. címre. Kapcsolattartója a helsinki@helsinki.hu e-mail címre tud írni vagy telefonon hívhat minket a 061 3214141-es számon. Válaszolni fogunk!
- Az állami Áldozatsegítő Szolgálat bűncselekmények áldozatainak ad segítséget, például:
 - ▶ felvilágosítást ad a büntetőeljárási jogokról, kötelezettségekről, lehetőségekről,
 - ▶ jogi tanácsot ad és gyakorlati segítséget biztosít például hivatalokkal való kapcsolatfelvételben, az ellátások igénybevételében, hatóságok nyomtatványainak kitöltésében,
 - ▶ ha Ön megsérült a bántalmazás miatt, kárenyhítést kérhet.

Az Áldozatsegítő Szolgálat szolgáltatásainak igénybevételéhez a bv. székhelye szerint illetékes vármegyei kormányhivatalnak kell írnia egy levelet. Ehhez jó, ha csatol egy ügyészségtől kapott olyan iratot, amely igazolja, hogy Ön bűncselekmény áldozata lett, vagy megírja az ügyének a számát.

Egy ügyvéd sértetti képviselőként eljárva segítheti Önt, hogy a büntetőeljárásban megfelelően gyakorolhassa a jogait, bizonyítási indítványt tehet a valóság kiderítése érdekében, stb.

Ha ügyvédet szeretne igénybe venni az eljárásban, de anyagi helyzete ezt nem teszi lehetővé, pártfogó ügyvéd kirendelését kérheti.

Ha pártfogó ügyvédet szeretne kérni, a bv. szerint illetékes vármegyei kormányhivatal jogi segítségnyújtó osztályára kell írnia. A jogi segítségnyújtás igényléséhez ki kell töltenie egy űrlapot. Az űrlapot a kormányhivatal kérelemre elküldi Önnek.

7. ISMERJE MEG, MILYEN JOGAI VANNAK SÉRTETTKÉNT A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN!

Ha elindul a büntetőeljárás a bántalmazók ellen, akkor ebben az eljárásban Ön lesz a sértett. Sértettként a következő jogai vannak:

- Ügyvédet fogadhat, aki az eljárásban Önt képviseli, továbbá bármely felnőtt személyt megkérhet, hogy segítőként vegyen részt az eljárásban.
- Benyújthat bizonyítékot.
- Bármikor tehet javaslatot vagy észrevételt (például javasolhatja, hogy rendeljenek ki igazságügyi szakértőt).
- Részt vehet a bírósági tárgyaláson, a szakértő meghallgatásán, és más eljárási cselekményeken. Itt kérdezhet, javaslatot tehet.
- Kikérheti és elolvashatja az iratokat.
- Tájékoztatást kérhet, kérdezhet az ügyészségtől vagy a bíróságtól, amelyre válaszolniuk kell Önnek.
- Ha bebizonyosodik, hogy Önt bántalmazták, sérelemdíjra (kártérítésre) lehet jogosult, amelyet a bv. intézetnek kell Önnek kifizetnie. Ennek érdekében személyiségi jogi pert kell indítania azt követően, hogy a büntetőeljárásban elítélték a bántalmazót.
- Ha büntetőeljárás indult, az intézet köteles gondoskodni arról, hogy a bántalmazással gyanúsított személlyel Önnek ne kelljen találkoznia, ennek érdekében Önt másik zárkába helyezhetik, vagy átszállíthatják másik intézetbe.

Sértettként tanúvallomást kell tennie, amelyben kell mondania, mi történt.

MIT TEHET, HA AZ ÜGYÉSZSÉG NEM EMEL VÁDAT A BÁNTALMAZÓ ELLEN?

- Ha az ügyészség elutasítja a feljelentést vagy megszünteti az eljárást, akkor Ön az erről szóló döntés kézhezvételétől számított 8 napon belül panaszt tehet. A panaszt a döntéshozó ügyészséghez kell benyújtania. A panaszban kérheti, hogy az ügyészség folytassa az eljárást, illetve emeljen vádat a bántalmazó ellen.
- Ha ezt a panaszt elutasítják, 60 napon belül pótmagánvádat nyújthat be. A pótmagánvád azt jelenti, hogy az Ön ügyvédje képviseli a vádat az ügyész helyett. A pótmagánvádhoz mindenképpen ügyvédet kell fogadnia vagy a pártfogó ügyvédet szereznie.

MIT TEHET, HA NEM VOLT ALAPOS A NYOMOZÁS VAGY ELHÚZÓDOTT?

Ha az ügyészség nem kellő alapossággal nyomozott, például évekkel később hallgatta meg Önt vagy a tanúkat, nem szerezte be a kamerafelvételeket, a bántalmazókat nem hallgatta ki, vagy ha az eljárás indokolatlanul elhúzódik, a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságához fordulhat.

Ezt az eljárást megszüntető határozat kézhezvételétől számított 4 hónapon belül teheti meg. Vagy ha még folyamatban van a nyomozás, akkor 4 hónapon belül kell benyújtania a kérelmet attól számítva, hogy Ön felismeri, hogy a nyomozás nyilvánvalóan nem hatékony, nem lesz eredménye (mert pl. nem kérték ki a kamerafelvételeket és nem hallgatták meg évekig az gyanúsítottakat, tanúkat stb.), vagy az eljárás legalább 2 éve húzódik. Ezzel kapcsolatban jogi tanácsért a Magyar Helsinki Bizottsághoz fordulhat.